

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2012 M. LIEPOS 4 D. NUTARIMO NR. 827 „DĖL ATSINAUJINANČIŲ
ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO ENERGIJAI GAMINTI SKATINIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO, VYRIAUSYBĖS 2012 M. RUGSĖJO 19 D. NUTARIMO
NR. 1157 „DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ ELEKTROS
ENERGETIKOS SEKTORIUJE LĖŠŲ ADMINISTRAVIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO IR VYRIAUSYBĖS 2012 M. LIEPOS 18 D. NUTARIMO NR. 916
„DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ ELEKTROS ENERGETIKOS
SEKTORIUJE TEIKIMO IR JŲ APIMČIŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO (TAP-19-503) (TAP-19-502) (TAP-19-501)**

2019-04-16 Nr. NV-1057

Vilnius

Projektų rengėjas: Energetikos ministerija.

Projektų tikslas: užtikrinti naujos paramos schemos, įtvirtintos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 17, 20, 201, 21 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 631 straipsniu ir 15 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatyme (toliau – AIE įstatymo pakeitimo įstatymas), įgyvendinimą, kas leistų padidinti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybą.

Dabartinė situacija:

Įsigaliojus AIE įstatymo pakeitimo įstatymui, dalis poįstatyminiuose teisės aktuose įtvirtintų nuostatų nebeatitinka naujojo reglamentavimo, tapo neaktualios ar reikalauja naujo poįstatyminio reglamentavimo.

Atsižvelgiant į tai, teikiama tvirtinti šių nutarimų pakeitimai: 1. Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimo Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas (toliau – AIE skatinimo tvarkos aprašas); Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas (toliau – VIAP lėšų administravimo tvarkos aprašas) ir Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas (toliau – VIAP nustatymo tvarkos aprašas; visi kartu – Tvarų aprašai).

Įsigaliojus AIE įstatymo pakeitimo įstatymui, nustatyta, kad parama gamintojams, elektros energijos gamybai naudojančioms AEI, bus teikiama kaip kainos priedas (o ne fiksuotas tarifas), atsisakyta nuostatų, susijusių su perteklinės elektros energijos gamintojais, kadangi mažiems pajėgumams nustatyta nauja elektros energiją gaminančių vartotojų schema, nustatyta, kad asmenys ketinantys statyti ar įrengti AEI naudojančią elektrinę privalo pasirašyti elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą ir pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą, nustatyta, kad gamintojai, kurių elektrinių įrengtoji galia mažesnė nei 500 kW, yra atleidžiami nuo balansavimo atsakomybės, nustatyta, kad asmenys, laimėję aukcioną, įsipareigoja 12 metų laikotarpiu kas metus pagaminti ir į elektros tinklus pateikti aukcione paskirtą elektros energijos kiekį, o to nepadarius VIAP lėšų administratoriui sumokėti VIAP lėšų administratoriaus apskaičiuotą sumą už nepagamintą į tinklus nepatietą elektros energijos kiekį. AIE įstatyme įtvirtintas atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo bandomasis projekto terminas ir sąvoka, o taip pat galimybė pasinaudoti atleidimu nuo balansavimo atsakomybės.

Atsižvelgiant į tai, teikiamuose Tvarų aprašuose siūloma:

- ✓ detalizuoti, kad VIAP lėšos mokamos gamintojams, įgijusiems teisę pasinaudoti fiksuotu tarifu, arba gamintojams, įgijusiems teisę pasinaudoti kainos priedu. Taip pat numatomas ribojimas gamintojams gauti tiek fiksuotą tarifą, tiek kainos priedą arba skirtingus kainos priedus ar fiksuotus tarifus tai pačiai elektrinei.
- ✓ patikslinti sąlygas, kad VIAP lėšos mokamos gamintojams, įgijusiems teisę pasinaudoti fiksuotu tarifu.
- ✓ nustatyti, kad asmenys, dalyvavę aukcione dėl kainos priedo ir jo nelaimėję gali prašyti elektros tinklų operatoriaus suteikti aukcionui rezervuotas galias ir pralaidumus;
- ✓ nustatyti, kad gamintojai, kurių elektrinių įrengtoji galia mažesnė nei 500 kW, yra atleidžiami nuo balansavimo atsakomybės;
- ✓ atsisakyti nuostatų, reglamentuojančių saulės šviesos energijos elektrinės projekto plėtojimo išlaidų kompensavimą;
- ✓ apibrėžti visas sąlygas dėl kurių galios ir pralaidumo rezervavimas netenka galios;
- ✓ nustatyti, kokias atvejais vyriausybė nutarimu AIE gamybos įrenginiui suteikia bandomojo projekto statusą.

Įtvirtinus nutarimais siūlomus pakeitimus, būtų užtikrintas naujos paramos schemos, įtvirtintos AIE įstatymo pakeitimo įstatymu, įgyvendinimas, kas leistų padidinti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybą, kas savo ruožtu 1) sumažintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimus; 2) sukurtų naujų darbo vietų, ypatingai

atokesniuose regionuose; 3) sumažintų importuojamos elektros energijos poreikį ir padidintų šalies energetinį saugumą.

Projektų esmė:

1. Išdėstyti AIE skatinimo tvarkos aprašą nauja redakcija, reglamentuojant naują paramos elektros energijos gamybos iš AIE schemos taikymo tvarką ir sąlygas;
2. Įvesti bandomųjų projektų sąvoką ir nustatyti jų statuso suteikimo tvarką bei šių projektų vykdytojų teisę pasinaudoti paramos šaltiniais;
3. Nustatyti naują viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų išmokėjimo tvarką gamintojams, skatinimo kvotų paskirstymo aukcione laimėjusiems elektros energijos iš AIE kainos priedą.

Derinimas:

Projektai 2019 m. vasario 1 d. buvo teikti viešajam derinimui su suinteresuotaisiais subjektais. Taip pat, 2019 m. vasario 21 d. Energetikos ministerijoje įvyko suinteresuotųjų šalių pasitarimas pirminėms pastaboms aptarti ir naujoms pastaboms pateikti. Patikslintas AIE skatinimo tvarkos aprašas ir VIAP lėšų administravimo tvarkos aprašas 2019 m. kovo 3 d. pateikti pakartotiniam derinimui suinteresuotosioms institucijoms, teikusioms pastabas dėl šių projektų. Pastabas ir pasiūlymus dar kartą pateikė Teisingumo ministerija, „Lietuvos energija“, UAB ir UAB „EPSO-G“. Į daugumą pastabų ir pasiūlymų buvo atsižvelgta, papildomai suderinus jas elektroniniu paštu. Lieka neatsižvelgta į „Lietuvos energija“, UAB pirmojo derinimo metu VIAP nustatymo tvarkos aprašui patiktas pastabas dėl gamintojų, kurių elektrinių įrengtoji galia mažesnė nei 500 kW, atleidimo nuo balansavimo atsakomybės, nes toks reglamentavimas šiuo metu nustatytas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė koreguojamojo pobūdžio pastabų, į kurias siūlytina atsižvelgti.

Atitiktis Vyriausybės programai: nutarimo projektas tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertimo išvada:

Siūlytina nutarimų projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės posėdžio B dalyje tuo atveju, jei iki posėdžio Vyriausybei bus pateikti patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas nutarimų projektai.

Grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė